POLITIEKE ACTUALITEIT

We nemen de draad terug op na 30 oktober 2014, het ogenblik waarop we hem neerlegden in het laatste nummer van Periodiek in 2014.

De financieel-economische toestand

Eerst het goede nieuws.

Volgens een document van het Federaal Planbureau deelt het Instituut voor de Nationale Rekeningen mee dat, na twee jaar waarin de economie nauwelijks groeide, de *bbp-groei* in 2014 aantrok tot 1 % (www.plan.be , 12.02.15). En de Nationale Bank van België deelde mee dat de Belgische economie in het eerste kwartaal van 2015 groeide met 0,3 % tegenover het vierde kwartaal van 2014 (Samuel Hanegreefs, DT 30.04.15; Belga, HLN 01.06.15). Met dank aan de lage olieprijzen met een positieve impact op vele industriële sectoren, met dank eveneens aan de zwakke euro voor de export van Belgische bedrijven naar landen buiten de eurozone, met dank tenslotte aan de reeds gerealiseerde eerste federale regeringsstappen om de loonkostenhandicap van de Belgische bedrijven tegenover hun concurrenten in de buurlanden te verkleinen (Wouter Vervenne en Lukas Vanacker, DT 12.06.15).

In 2014 hebben de Belgische industriële sectoren sterke *exportcijfers* neergezet in de sectoren textiel, voeding en chemie/farma voor de uitvoer naar de VS en Azië (Johan Rasking, DS 04.05.15). 2014 was een recordjaar voor *buitenlandse investeringen* in België, gerekend vanaf 2005, met een continue jaarlijkse groei sinds 2011 (Michiel Leen, DS en Stefaan Michielsen, DT 05.06.15).

Op 9 april 2015 klom de *Bel20-returnindex* op de Brusselse beurs naar een record van 7.319 punten; het vorige record dateerde van 23 mei 2007. Daarmee hebben de Belgische beleggers de financiële crisis na 8 jaar eindelijk verteerd (Sonja Verschueren, DT 10.04.15), met dank aan het goedkope geldbeleid van de Europese Centrale Bank (ECB) dat de aandelenkoers naar omhoog heeft gejaagd (Stefaan Michielsen, DT 10.04.15).

Na twee zwakke jaren heeft de VDAB in 2014 opnieuw meer *vacatures* binnengekregen (Jasper D'Hoore, DT 15.01.15), en in juni 2015 kreeg de VDAB 20,4 % meer vacatures binnen dan in dezelfde maand van 2014 (DT 16.07.15).

Tot hier toe hebben deze lente voorspellende "zwaluwen" echter nog geen duidelijke invloed gehad op de werkgelegenheid en de werkloosheid (zie tabel: www.actiris.be en www.statbel.fgov.be).

Werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad België 15-64 jaar

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014/1	2014/2	2014/3	2014/4
WGG	62,4	61,6	62,0	61,9	61,8	61,8	61,5	61,9	62,0	62,2
WLG	7,0	8,0	8,4	7,2	7,6	8,5	8,8	8,3	8,8	8,6

De *werkgelegenheidsgraad,* die na jaren geleidelijke stijging geleidelijk een hoogtepunt bereikte in 2008 – ter herinnering: de economische crisis sloeg toe in 2008-2009 (Wim Herremans, Steunpunt Werk en Economie KU Leuven, DS 23.03.15) – daalde in 2009 en bereikte sindsdien niet meer het hoge peil van 2008; hoogstens kan men spreken van een lichte stijging tussen het 3de en 4de kwartaal van 2014.

De *werkloosheidsgraad*, die na jaren geleidelijke daling een dieptepunt bereikte in 2008, steeg in 2009 en bereikte sindsdien niet meer het lage peil van 2008; hoogstens kan men spreken van een lichte daling tussen het 3de en 4de kwartaal van 2014.

Bovendien blijkt uit cijfers van de programmatorische overheidsdienst Maatschappelijke Integratie dat het *aantal leefloners*, dat al sinds 2002 aanhoudend groeide, sinds de crisis in 2008 een extra opstoot kende en in 2014 groeide met 3,9 % tegenover 2013 tot het hoogste peil sedert 2002: maandelijks gemiddeld 102.657 mensen, waarvan een derde tussen 18 en 25 jaar (Pieter Haeck, DT 28.05.15).

De *Belgische overheidsschuld* bedroeg eind 2014 106,6 % van het bbp of 428 miljard euro: dat is het hoogste niveau in 12 jaar tijd; de gemiddelde schuld in de eurozone bedroeg, eveneens eind 2014, 91,9 % van het bbp (Christof Vanschoubroek, DS 02.07.15). Door het feit dat de gemiddelde rente op de staatsschuld voor het eerst onder 3 % zakt, dalen de rentelasten op die schuld (Wouter Vervenne en Philippe Galloy, DT 24.04.15). Indien dat lage cijfer gehandhaafd blijft is dat een meevaller voor de federale regering, doch in elk geval moet die schuld versneld afgebouwd worden indien we onze kinderen en kleinkinderen daarmee niet willen belasten.

Ook de *vergrijzingskosten* blijven een blok aan het been voor de overheid: "Elk jaar 'kost' de vergrijzing de overheid 0,2 % van het bbp extra aan pensioenen en gezondheidszorg. Over vijf jaar bedraagt de bijkomende kost dus beduidend meer dan 5 miljard euro" berekende Peter Van Rompuy (DT 05.11.14). Jan Smets, de nieuwe gouverneur van de Nationale Bank, waarschuwt: België mag niet én een hoge staatsschuld én de kosten van de vergrijzing doorschuiven naar de volgende generaties (DT 19.03.15).

De federale begrotingscontrole 2015

Op 30 maart 2015 bereikte de federale regering een akkoord over de *begrotingscontrole 2015*. Aangezien het geplande tekort (ongeveer 8 miljard euro) nu groter bleek, namelijk 9,2 miljard, moest er dus bijgestuurd worden. De regering slaagde erin 1,4 miljard euro te vinden en bovendien zelfs 330 miljoen voor nieuw beleid: vooral voor veiligheid, Justitie en opstarten van nieuwe bedrijven. In de zoektocht naar genoemde bijna 2 miljard euro werden weliswaar geen nieuwe belastingen ingevoerd, doch wel nieuwe inkomsten aangeboord, enkele bijkomende besparingen gedaan en vooral 750 miljoen minder dotaties aan de regio's toegekend (Christof Vanschoubroek, Guy Tegenbos en Peter De Lobel, DS 28.03.15; Pieter Blomme, DT 31.03.15; Bart Haeck, DT 31.03.15; Jan-Fredrik Abbeloos en Christof Vanschoubroek, DS 31.03.15).
Doch op 7 juli ll. werd een voor de federale regering onaangename "deus ex machina" op de scene neergelaten: een herberekening van de budgettaire impact van de 6de staatshervorming leerde dat aan de deelstaten niet 750 miljoen minder, doch slechts 157 miljoen minder, moest worden doorgestort (Wim Van de Velden en Barbara Moens, DT 08.07.15). Ontgoocheling dus op de federale regeringsbanken. Want het begrotingstekort voor dit jaar zou in de buurt van de symbolische 3 % komen: de heilige grens waar het tekort van Europa niet mag overgaan (Christof Vanschoubroek, DS 09.07.15).

De Vlaamse begrotingscontrole 2015

Laten we eerst herinneren aan het feit dat de Vlaamse regering op 22 september 2014 een begroting voor 2015 in evenwicht voorstelde (zie Periodiek okt-nov-dec 2014, p. 7).
Bij de *begrotingscontrole* strooiden twee instanties roet in het eten: de EU en de federale overheid. Ten eerste moeten de investeringen voor projecten gefinancierd door het stelsel "Publiek-Private Samenwerking" (PPS), zoals scholenbouw "Scholen voor Morgen" en het Oosterweelproject, van de EU voortaan in de begroting opgenomen worden (Pascal Dendooven, DS 20.11.14; Dries Bervoet, DT 20.12.14; Jan-Frederik Abbeloos, DS 26.02.15; Niels Saelens, www.trends.be 26.03.15).
Ten tweede bevoordeligde de Nieuwe Bijzondere Financieringswet (NBF) weliswaar de federale overheid voor 750 miljoen euro (cfr.s. federale begrotingscontrole 2015), doch zij bezorgde de deelstaten een bijkomende factuur: 400 miljoen euro voor Vlaanderen, 247 miljoen voor Wallonië en 105 miljoen voor Brussel (Wim Winckelmans, DS 31.03.15; Pieter Blomme en Barbara Moens, DT 01.04.15; Alain Mouton, www.trends.be 01.04.15). Bart Haeck merkte smalend op: "Dat slechts één Belg de financieringswet in alle details doorgrondt, zegt iets over een immense democratische tekortkoming …" (DT 01.04.15).
Minister-president Geert Bourgeois beet op zijn tong doch aanvaardde de factuur (Eveline Vergauwen en Marjan Justaert, DS 01.04.15), doch de Waalse regering met minister-president Paul Magnette besliste de budgettaire inspanningen, die van Wallonië gevraagd werden, niet te doen. Dat

kwam er op neer dat de federale overheid de budgettaire gaten, die Wallonië open liet, zelf moest opvullen (Wim Van de Velden en Dries Bervoet, DT 29.04.15; Christof Vanschoubroek, DS 30.04.15).
Op 3 april ll. werd het akkoord over de begrotingscontrole 2015 door de Vlaamse regering meegedeeld: in plaats van een begroting in evenwicht is er voor het eerst in jaren een tekort: namelijk 550 miljoen euro. Om dit resultaat te bereiken werden er besparingen gedaan, nieuwe inkomsten aangeboord en eenmalige maatregelen genomen, doch er werden geen bijkomende belastingen ingevoerd (Pieter Blomme en Barbara Moens, DT 04.04.15; Wim Winckelmans, DS 04.04.15).
De daarnet vermelde "deus ex machina" van 7 juli ll. werd door de Vlaamse regering dan ook met vreugde onthaald. De vraag is wel of wetten zo complex moeten worden gemaakt dat een kat er haar jongen niet meer in terugvindt.
Als gevolg van vermelde strengere Europese begrotingsregels steeg de *Vlaamse overheidsschuld* van 4 miljard euro in 2014 naar 18,8 miljard einde dat jaar. Volgens her Rekenhof zal ze eind 2015 verder stijgen tot 20 miljard (Belga, DS 22.10.14; Barbara Moens, DT 19.05.15).

Een jaar na de verkiezingen van 25 mei 2014 is het nuttig een balans te maken van een aantal geplande projecten, zowel in het Vlaamse als in het federale regeerakkoord.

Opvolging van het Vlaamse regeerakkoord

° ***Werk en economie***

In het 4de kwartaal van 2014 bedroeg de *werkgelegenheidsgraad* bij de bevolking tussen 15 en 64 jaar in Vlaanderen 66,6 %, in Wallonië 56,7 % en in Brussel 55 %. De *werkloosheidsgraad* bedroeg in de genoemde gewesten respectievelijk 5,3 %, 11,8 % en 17,7 % (www.statbel.fgov.be).
Ondanks het moeilijke internationale klimaat is de *Vlaamse uitvoer* in 2014 met 0,5 % gestegen tot het recordbedrag van 293,5 miljard euro, goed voor 82,4 % van de totale Belgische export in dat jaar; Wallonië was goed voor 15,3 en Brussel voor 2,3 % (Stefaan Michielsen, DT 21.04.15).
Volgens de adviesgroep EY haalde Vlaanderen in 2014 121 *buitenlandse investeringen* binnen en Wallonië 55. Volgens Flanders Investment & Trade (FIT) en Awex waren de Vlaamse investeringen in 2014 goed voor 2,77 miljard euro en de Waalse voor 640 miljoen; die investeringen brachten 4.146 extra jobs mee in Vlaanderen en 1.951 in Wallonië (Stefaan Michielsen DT 24.06.15).
Sinds 1988 zijn de gewesten bevoegd voor *buitenlandse handel* en het aantrekken van buitenlandse investeringen (cv, DS 29.05.15), doch ook de federale overheid is nog gedeeltelijk bevoegd: er is namelijk een federale staatssecretaris voor Buitenlandse Handel. Naar aanleiding van een handelsmissie naar Japan, waarvoor het initiatief werd genomen door premier Charles Michel en vicepremier Kris Peeters, ontstond dan ook een bevoegdheidsrel bij monde van viceminister-president Liesbeth Homans: "Dit is een bevoegdheidsoverschrijding om u tegen te zeggen" (Barbara Moens, DT 21.05.15; Jan-Frederik Abbeloos, DS 21.05.15). Doch het Grondwettelijk Hof vindt dat het federale niveau wel degelijk een rol mag spelen inzake buitenlandse handel. "De opmerkelijke uitspraak onderstreept het vermoeiende karakter van het Belgische bestuursmodel", reageert Bart Sturtewagen (DS 29.05.15). Minister-president Geert Bourgeois zet daarom nieuwe samenwerkingsakkoorden tussen het federale niveau en de deelstaten over het buitenlands beleid op de agenda (Eveline Vergauwen, DS 06.06.15).
Op 21 januari 2015 bereikten de Vlaamse sociale partners in het kader van het *doelgroepenbeleid*, dat nu een puur Vlaamse bevoegdheid geworden is, een akkoord over een korting op de door de werkgever te betalen sociale zekerheidsbijdragen, zodat in de toekomst 80.000 i.p.v. 14.000 werknemers beneden de 25 jaar goedkoper worden voor hun potentiële werkgever (Jasper D'Hoore, DT 22.01.15; Eveline Vergauwen en Wim Winckelmans, DS 24.01.15).

° ***Onderwijs***

Sinds jaren kampt het Vlaams onderwijs met een gebrek aan plaatsen, vooral in grote steden zoals Antwerpen, Brussel en Gent. Dit jaar vroegen de gemeenten samen 408 miljoen euro subsidies aan; de regering investeert ook fors in onderwijs in de Vlaamse Rand (ty, evg en ddl, DS 25.04.15).

Minister Hilde Crevits maakt 36 miljoen euro vrij waarmee scholen in het basisonderwijs in Vlaanderen en Brussel tegen 2018 kunnen bouwen (35 miljoen voor 5.829 nieuwe plaatsen) en in afwachting bestaande lokalen kunnen huren (1 miljoen voor 1.500 extra plaatsen). (mec, DS 10.07.15) Bovendien belooft de minister vanaf dit jaar gedurende 5 jaar 50 miljoen euro extra op tafel te leggen voor scholenbouw, doch … de dossiers op de wachtlijsten zijn samen goed voor een investering van 5 miljard (Barbara Moens, DT 15.07.15).

° ***Welzijn, volksgezondheid en gezin***

Op 29 mei 2015 keurde de Vlaamse regering de *conceptnota* van minister Jo Vandeurzen over de *"Vlaamse Sociale Bescherming"* (VSB) goed: de sociale voorzieningen die de Vlaamse overheid bovenop de federale sociale zekerheid legt. Die VSB omvat het geheel van Vlaamse voorzieningen en rechten voor personen die langdurig zorg nodig hebben, o.m. de Vlaamse zorgverzekering voor niet-medische kosten, de tegemoetkoming aan bejaarden, de basisuitkering voor personen met een handicap, de tussenkomst voor rolstoelen en andere hulpmiddelen voor personen met een handicap, de woonzorgcentra (rusthuizen), de psychiatrische verzorgingstehuizen, de revalidatiecentra en de thuiszorg (niet de thuisverpleging die federaal blijft). Het aanspreekpunt en zorgloket voor de VSB zal worden uitgebaat door de ziekenfondsen (Guy Tegenbos, DS 03.06.15; Barbara Moens, DT 03.06.15; Bart Haeck, DT 03.06.15).

De Vlaamse *rusthuizen* staan voor een nooit geziene uitdaging: de vergrijzing, die vanaf 2010 duidelijk begon te stijgen, slaat verder toe, het budget hinkt achterop en de noden stijgen.

Het budget is gedaald doordat Vlaanderen, nu volop bevoegd voor ouderenzorg, niet alle bijbehorende middelen overkreeg, door de besparingen en doordat Europa stokken in de wielen steekt: investeringsfondsen voor gebouwen mogen niet meer buiten de begroting gehouden worden (Isabel Albers, DT 26.05.15). Dat jaagt de prijzen omhoog, zodat de factuur voor veel mensen hun pensioen overstijgt (Jasper D'Hoore, DT 22.05.15; tlb, DS 22.05.15).

De huidige capaciteit bedraagt 74.000 rusthuisbedden, waarvan 54 % vzw, 33 % OCMW en 13 % privé (Jasper D'Hoore en Ine Renson, DT 26.05.15), doch de nood stijgt verder: tussen 2015 en 2018 moeten er 8.413 bedden bijkomen (wwi, DS 25.04.15).

Om de genoemde redenen stuurt minister Jo Vandeurzen aan op uitbreiding van thuis- en mantelzorg als alternatief voor het rusthuis (De Zondag en www.knack.be 17.05.15) en wil hij rusthuizen een vast bedrag per dag geven voor het gebruik van de gebouwen (Jasper D'Hoore en Ine Renson, DT 30.05.15).

Precies 13.970 mensen, waarvan 4.000 minderjarigen, stonden eind 2014 op de wachtlijsten van het *Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap* (VAPH) (vhn, DS 11.05.15; Nikolas Vanhecke, DS 06.05.15). Vanaf 2015 begint een nieuwe financiering van de gehandicaptenzorg: het persoonlijk assistentiebudget; die financiering vertrekt niet langer van de zorginstellingen, maar van de vraag naar zorg door de persoon met een handicap (Barbara Moens, DT 20.11.14; zie ook hogerop: VSB).

De eerstelijnsconferentie, die minister Jo Vandeurzen voorbereidt, mikt sterk op *preventie* (Guy Tegenbos, DS 24.06.15). Laten we in dat verband even terugdenken aan de medische socioloog Prof. Yvo Nuyens, die sterk ijverde voor de eerstelijnszorg en in januari ll. overleed.

De basisprincipes van de hervorming van de naar de deelstaten overgehevelde *kinderbijslag* zijn: gelijke toeslag voor elk kind en sociale correcties die rekening houden met inkomens en gezinsgrootte (De Zondag en www.knack.be 17.05.15). Doch, zoals bij de andere overgehevelde bevoegdheden door de federale overheid, werden slechts 87,5 % van de bijbehorende middelen aan de deelstaten toegekend: daardoor dreigen de leeftijdsbijslagen afgeschaft te worden (Sarah Vankersschaever, DS 15.05.15; Belga, DT 16.05.15).

° ***Armoede***

Op 3 juli ll. keurde de Vlaamse regering het nieuwe Vlaams Actieplan Armoedebestrijding van minister Liesbeth Homans goed. Het doel is tegen 2020 het aantal kinderen dat in armoede geboren wordt te halveren en het algemene armoederisico met 30 % te doen dalen. Enkele actiemiddelen zijn: de automatisering van de school- of studietoelage, het realiseren van kwalitatieve huisvesting, het bestrijden van dakloosheid, het herverdelen van voedseloverschotten en het aanbieden van 1euromaaltijden (DT 04.07.15; Eveline Vergauwen, DS 09.07.15).

Volgens het federale Jaarboek Armoede heeft Vlaanderen 10 % armen, Wallonië 20 % en Brussel 33 %; voor kinderarmoede zijn de cijfers: Vlaanderen 10 %, Wallonië 25 % en Brussel 40 % (Guy Tegenbos, DS 25.03.15). Herinneren we aan de definitie van de armoedegrens: 60 % van het mediaan inkomen; in België kwam dat voor een alleenstaande in 2013 neer op 1.070 euro per maand (Bart Haeck, DT 25.03.15).

° ***De zesde staatshervorming***

Op 16 juni ll. presenteerde de Brusselse regering haar strategisch sociaal-economisch tienjarenplan. Sven Gatz, die de Vlaamse regering vertegenwoordigde als minister voor Brussel, ondertekende het werkstuk niet: met de doelstellingen is de Vlaamse regering het eens, doch ze heeft vragen bij de uitwerking en bij de offensieve plannen van Brussels minister-president Rudi Vervoort voor de uitbouw van de "Brusselse metropolitane gemeenschap" (Marjan Justaert en Bart Brinckman, DS 17.06.15). Een week tevoren kondigde Liesbeth Homans reeds aan: "Het communautaire laten we even rusten, maar is niet van de baan: inzake onze bevoegdheden hebben we alvast een catalogus klaar van alle mankementen in de zesde staatshervorming" (Bart Brinckman en Eveline Vergauwen, DS 09.05.15).

Opvolging van het federale regeerakkoord

° ***Tax shift, indexsprong, fiscus***

Een belangrijke doelstelling van de huidige regering is de concurrentiehandicap met onze buurlanden goed te maken en zo meer jobs te scheppen. Cijfers van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) over de belasting op arbeid tonen duidelijke verschillen aan: België 55,8 %, Duitsland 49,3 %, Frankrijk 48,9 %, Luxemburg 37 % en Nederland 36,9 % (Pascal Dendooven, DS 17.11.14). Van alle OESO-landen is België bovendien de kampioen in de belasting op arbeid (Dries De Smet, DS 05.02.15).

Een eerste mogelijke maatregel om de belasting op arbeid te verminderen is *loonmatiging* en werd reeds genomen door de regering Di Rupo. Volgens berekeningen van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) is daardoor, en mede door de stijging van de loonkosten in de buurlanden, de Belgische loonhandicap reeds beduidend gedaald: van 4,8 % einde 2011 tot 2,9 % einde 2014. Het VBO wijst er echter op dat de "historische" loonkostenhandicap nog een pak groter is, want het CRB-rapport houdt enkel rekening met de loonkost die sinds 1996 opgebouwd is. Een uur arbeid in ons land kost volgens Eurostat nog altijd 16 % meer dan bij de buren (Johan Rasking, DS 23.12.14; Jasper D'Hoore, DT 23.12.14 en 31.03.15).

Een tweede mogelijke maatregel is een *indexsprong*, zoals ingevoerd door de regering Michel; die werd bovendien sociaal gecorrigeerd, zodat de 1/3 laagste inkomens er zelfs op vooruitgaan (Christof Van Schoubroek en Dries De Smet, DS 05.11.14; Martin Buxant, DT 08.11.14; Karel Verhoeven, DS 23.05.15).

Een derde mogelijke maatregel is een *verschuiving van belasting op arbeid naar andere belastingen ("tax shift")*, bvb. op consumptie, vermogen of vervuiling. Hoewel de regering Michel reeds een gedeeltelijke tax shift doorvoerde, onder meer gefinancierd met de kaaimantaks (Jan-Frederik Abbeloos, DS 04.06.15), is de discussie binnen de regering over wat nog meer kan nu volop bezig. Het gaat dan over de timing, de inhoud en de omvang: voor extra 2,5 miljard euro, 5 miljard of meer.

Uit cijfers van de OESO, voorgesteld door minister Van Overtveldt, blijkt dat de modernizering en informatisering van de *fiscus* vruchten afwerpt: de kosten van de belastinginning daalden van 0,34 % van het bbp in 2011 tot 0,27 % in 2014 en de kosten van de belastinginning in verhouding tot het bedrag binnengehaalde belastingen daalden van 1,36 % in 2011 tot 1,07 % in 2014 (Christof Vanschoubroek, DS 24.06.15).

° ***Ambtenarenapparaat***

Tussen 2009 en 2014 is het *federale ambtenarenbestand* verminderd met bijna 17.000 voltijdse equivalenten of een daling met 11 % (Pieter Blomme, DT 04.03.15).

° ***Werk***

Voor de cijfers over federale *werkgelegenheids- en werkloosheidsgraad* verwijzen we naar "De financieel-economische toestand" hoger in dit artikel.

° ***Pensioen en brugpensioen***

Herinneren we aan de voornaamste elementen van het regeerakkoord: de *pensioenleeftijd* wordt geleidelijk opgetrokken van 65 naar 67 jaar in 2030; voor het *individueel brugpensioen* wordt de leeftijd vanaf 2015 opgetrokken van 60 naar 62 jaar en *bij collectief ontslag* vanaf 2017 van 53 naar 60 jaar. Wij herinneren er eveneens aan dat de gemiddelde uitstapleeftijd uit de arbeidsloopbaan in België 59 à 60 jaar is, terwijl dat in de OESO gemiddeld 63 tot 64 jaar is (Wim Van de Velden, DT 01.07.15).

Het wetsvoorstel van de regering werd goedgekeurd in de bevoegde Kamercommissie op 30 juni ll. (san, DS 02.07.15; Wim Van de Velden, DT 04.07.15), doch moet nog voor de Kamer komen (Christof Vanschoubroek, DS 01.07.15).

Het rapport van de Vergrijzingscommissie, voorgesteld op 9 juli ll., voorspelt dat deze pensioenhervorming in het meest optimistische scenario de groei van de vergrijzingskosten tussen 2014 en 2060 zal halveren, wat overeenkomt met een besparing van 8 miljard euro (Ellen Cleeren en Stefaan Michielsen, DT 10.07.15; Eveline Vergauwen, DS 10.07.15).

° ***Gezondheidszorg***

Volgens recente cijfers van de OESO besteedt België per inwoner jaarlijks 3.837 euro aan gezondheidszorg, dit is 10,2 % van het bbp; de overheid financiert daarvan 78 %. Het OESO-gemiddelde van de uitgaven is 8,9 % van het bbp (DT 08.07.15).

Het aantal ziekenhuizen in rode cijfers neemt pijlsnel toe: 20 van de 52 Vlaamse algemene ziekenhuizen draaiden in 2013 met verlies (Bart Haeck en Jasper D'Hoore, DT 06.12.14) en om dat verlies te compenseren wordt de consumptie opgedreven. Het is dan ook logisch dat de federale overheid zich zorgen maakt over de ziekenhuisfinanciering.

In die context, doch ook/vooral om de zorg te verbeteren, doet minister Maggie De Block o.m. volgende *voorstellen tot hervormingen in de gezondheidszorg* (Pieter Blomme en Jasper D'Hoore, DT 19.03.15 en 16.07.15; Maxie Eckert en Jan-Frederik Abbeloos, DS 24.04.15; Maxie Eckert, DS 25 en 29. 04.15):

- hertekening van het ziekenhuislandschap met werkverdeling tussen de ziekenhuizen door vorming van netwerken met "referentieziekenhuizen"/universitaire ziekenhuizen en "basisziekenhuizen";
- forfaitaire vergoeding voor routine-ingrepen;
- omvorming van acute bedden tot revalidatiebedden;
- belonen van ziekenhuizen die goede zorg verlenen;
- afremmen van heropnamen wegens falende ingrepen;
- beperken van de verblijfsduur in ziekenhuizen (nu 7,2 dagen tegenover 6,3 dagen in West-Europa);
- stimuleren van daghospitalisatie;
- proefprojecten voor "thuishospitalisatie" voor chemo- en antibioticatherapie;
- ongelijkheden in vergoeding tussen de specialismen wegwerken;
- gedeeltelijk verlies van de uitkering voor langdurig zieken die aangepast werk weigeren;
- de stijging van de uitgaven voor gezondheidszorg beperken tot 1 %.

Minister De Block beloofde bovendien extra-opvangplaatsen voor *crisispsychiatrie* bij kinderen en jongeren (Veerle Beel, DS 30.03.15).

In juni ll. publiceerde de minister het lang verwachte ontwerp van *kadaster,* dat behulpzaam moet zijn bij de uitwerking van de *contingentering*. Wij zien overigens met argusogen uit naar haar standpunt over het instromingsbeperkend plan Marcourt en de contingentering.

° ***Justitie***

Op 25 juni ll. gaf de ministerraad groen licht aan minister Koen Geens om een tweehonderdtal artikels in het strafprocesrecht te wijzigen. Een ervan is dat bijna alle misdaden straks voor de correctionele rechtbank belanden en niet meer voor een assisenhof met een jury: een enorme besparing dus. Een andere ingreep is dat een ongeldige telefoontap niet automatisch meer zal leiden tot een nietigheid van de strafvordering, tot hier toe tot groot jolijt van criminelen (Marjan Justaert, DS 26.06.15; Lars Bové, DT 26.06.15).

° ***Asiel en migratie***
De krachtlijnen van het beleid van staatssecretaris Theo Francken zijn: snellere procedures, effectieve uitwijzing van mensen zonder verblijfsrecht in het bijzonder criminele illegalen, minderjarige asielzoekers beter beschermen en mensen aanmoedigen om hier te komen werken en studeren (Dries Bervoet, DT 20.11.14; yd, DS 24.06.15).

De vakbonden, gesteund door een deel van de politieke oppositie, zijn er ondanks meerdere woelige stakingen tot hier toe niet in geslaagd om de federale en de Vlaamse regering te destabiliseren: hun overtrokken verwijten van "sociale horror" en "sociaal bloedbad" overtuigden het gros van de bevolking niet. En diezelfde bevolking ziet ook wel in dat, indien er nu geen sober beleid wordt gevoerd, onze kinderen en kleinkinderen het gelag zullen betalen. Solidariteit en verantwoordelijkheid moeten een evenwichtige tandem vormen en bovendien moeten we niet enkel solidair zijn met de huidige minder begoeden, doch ook met die van de volgende generaties.
Aan die stakingen zit ook een communautair kantje. Slechts 34 % van de afgevaardigden van regionale afdelingen en beroepscentrales van het ABVV stemden voor een nieuwe nationale staking: het bleken bijna uitsluitend Franstaligen te zijn (jir, DS 29.04.15).

Het buitenland
Er waren de verwoestende aardbevingen in Nepal in april en mei ll. met meer dan 8.000 doden.
Er waren de gewelddadige acties van IS en aanverwante islamitische terreurgroepen – nog in juni ll. in Frankrijk, Tunesië en Koeweit met meer dan 60 doden – die niet enkel de islam in diskrediet brengen doch ook een bedreiging voor het Westen vormen.
Er zijn de burgeroorlogen in Syrië en in het oosten van Oekraïne, waarvan het einde niet in zicht komt.
Er zijn de boot- en andere vluchtelingen, die trachten te ontsnappen aan het geweld of de armoede in eigen land.
Er is de Griekse tragedie, die niet enkel Griekenland confronteert met zijn penibele financieel-economische toestand, doch ook Europa met zijn ziel.
Er is het recente uiteenspatten van de Chinese beurszeepbel, die ook Europa bedreigt.

Tot slot
Volgende dossiers volgen we met bijzondere aandacht op:
° de contingentering
° de belangen van de Vlamingen in Brussel inzake de nieuwe bevoegdheden over kinderbijslagen en gezondheidszorg en inzake de Vlaamse zorgverzekering
° de verdere dreigende verfransing van Vlaams-Brabant door de "Brusselse hoofdstedelijke gemeenschap" en het "Eurostadion" in Grimbergen
° de geldtransfers uit Vlaanderen
° en, niet in het minst, het lot van de geïnterneerden.

Van alle Vlaamse politici verwachten wij dat zij, wanneer belangen van de Vlaamse Gemeenschap op het spel staan, de rangen sluiten om die samen te verdedigen.

Eric Ponette, 16 juli 2015